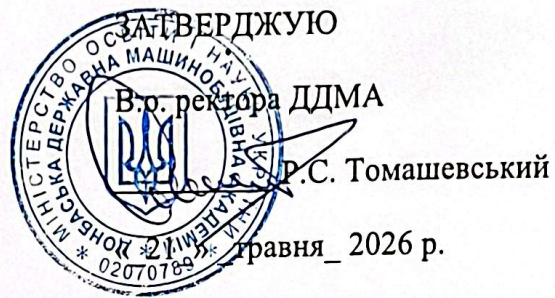

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗА ФАХОМ

для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальності:

D1 Облік і оподаткування

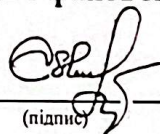
D2 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійної програми:

«Облік і оподаткування»

«Фінанси, банківська справа та
страхування»

Голова фахової атестаційної комісії

(підпис)

С.Я. Єлецьких
(ініціали та прізвище)

Програму вступного іспиту за фахом з обліку та фінансів складено відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України №1362 від 15.10.2025 року «Про затвердження Програми предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7» (URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/957/95711/68efcf08a116e427983766.pdf>)

Програму вступного іспиту за фахом для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальностями D1 Облік і оподаткування (Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування») та D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування») підготовлено колективом авторів:

Слецьких С.Я., голова фахової атестаційної комісії за спеціальностями «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри Фінансів, обліку та бізнесу (загальне керівництво та редагування);

Борисова С.Є., член фахової атестаційної комісії за спеціальностями «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», докторка економічних наук, доцентка, професорка кафедри Фінансів, обліку та бізнесу (розділи вступного іспиту 2, 3, 4, 7, 8);

Сімаков К.І., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри Фінансів, обліку та бізнесу (розділи вступного іспиту 5, 6);

Крук О.М., член фахової атестаційної комісії за спеціальностями «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри Фінансів, обліку та бізнесу (розділ вступного іспиту 1).

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗА ФАХОМ

Розділ	Стор.
I. Загальні положення	4
II. Мета і завдання вступного іспиту	6
III. Стислий зміст розділів вступного іспиту	9
III.1 Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО	9
III.2 Фінансовий аналіз	10
III.3 Оподаткування	11
III.4 Бюджетна та податкова система	14
III.5 Фінансовий облік за НП(С)БО	16
III.6 Управлінський облік	19
III.7 Фінанси підприємств	20
III.8 Банківська справа, страхування та фондовий ринок	22
IV. Структура екзаменаційного білету та критерії оцінки завдань	24
V. Перелік рекомендованої літератури (за розділами)	26
V.1 Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО	26
V.2 Фінансовий аналіз	27
V.3 Оподаткування	28
V.4 Бюджетна та податкова система	28
V.5 Фінансовий облік за НП(С)БО	29
V.6 Управлінський облік	30
V.7 Фінанси підприємств	31
V.8 Банківська справа, страхування та фондовий ринок	32
<i>Додаток 1. Узагальнена структура предметного тесту</i>	35
<i>Додаток 2. Перелік питань для підготовки до вступного іспиту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК 6, НРК 7 за спеціальностями: D1 Облік і оподаткування, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</i>	36
<i>Додаток 3. Зразок екзаменаційного білету</i>	40

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму вступного іспиту за фахом для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальностями D1 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування») та D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування») розроблено відповідно до Програми предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, затвердженої Міністерством освіти і науки України (№ 1362 від 15.10.2025 року).

Програма спрямована на визначення рівня сформованості теоретичних знань, практичних умінь і професійних компетентностей вступників у сфері фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку, обліку, оподаткування та фінансового аналізу. Її зміст орієнтований на перевірку здатності абітурієнтів застосовувати сучасні методи аналізу фінансово-економічних процесів, використовувати нормативно-правову базу України, здійснювати фінансові розрахунки, аналізувати показники діяльності суб'єктів господарювання та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Програма передбачає перевірку знань і навичок за такими напрямками: фінансова звітність підприємств за НП(С)БО; фінансовий аналіз; оподаткування; бюджетна та податкова система; фінансовий облік за НП(С)БО; управлінський облік; фінанси підприємств; банківська справа, страхування та фондовий ринок. Зміст програми охоплює теоретичні засади та практичні аспекти функціонування фінансової системи держави, бюджетних і податкових відносин, організації фінансового та управлінського обліку, складання та аналізу фінансової звітності, діяльності банківських і страхових установ, функціонування фондового ринку, управління фінансовими ресурсами підприємств та забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Розділ «Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО» спрямований на формування знань щодо складу, структури та порядку складання фінансової звітності підприємств відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Розділом передбачено вивчення особливостей відображення активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат і фінансових результатів у фінансовій звітності підприємства, а також методів оцінювання та аналізу фінансової інформації.

Розділ «Фінансовий аналіз» передбачає вивчення теоретичних основ і методичних підходів до оцінки фінансового стану підприємства. Значна увага приділяється аналізу активів, джерел формування капіталу, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.

Розділ «Оподаткування» спрямований на формування системи знань щодо побудови податкової системи України, порядку нарахування та сплати

загальнодержавних і місцевих податків та зборів, а також особливостей застосування податкового законодавства у діяльності суб'єктів господарювання. Розділом передбачено вивчення механізму оподаткування, податкових зобов'язань та відповідальності платників податків.

Розділ «Бюджетна та податкова система» охоплює питання функціонування бюджетної системи України, формування доходів і видатків бюджетів, бюджетної політики держави та реалізації податкової політики. Значна увага приділяється бюджетному процесу, бюджетному дефіциту, державному боргу та принципам побудови податкової системи України.

Розділ «Фінансовий облік за НП(С)БО» спрямований на формування знань щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Розділом передбачено вивчення методів бухгалтерського обліку, обліку грошових коштів, активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства.

Розділ «Управлінський облік» передбачає вивчення методів формування інформації для прийняття управлінських рішень. Значна увага приділяється класифікації та аналізу витрат, калькулюванню собівартості продукції, CVP-аналізу, бюджетуванню та обліку за центрами відповідальності.

Розділ «Фінанси підприємств» спрямований на вивчення фінансових відносин, що виникають у процесі діяльності підприємств. Розділом передбачено розгляд питань формування фінансових ресурсів, організації грошових розрахунків, управління прибутком, капіталом, грошовими потоками, необоротними та оборотними активами підприємства.

Розділ «Банківська справа, страхування та фондовий ринок» охоплює питання функціонування банківської системи України, страхового та фондового ринку. Передбачено вивчення діяльності Національного банку України та комерційних банків, банківських операцій, страхових відносин, функціонування страхового ринку, операцій з цінними паперами та особливостей діяльності фондового ринку в сучасних умовах.

Перелік питань, що включені до програми вступного іспиту, систематизований відповідно до основних напрямів професійної підготовки майбутніх магістрів та охоплює як фундаментальні теоретичні положення, так і практичні аспекти застосування набутих знань для вирішення професійних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування, обліку й оподаткування. Питання, включені до екзаменаційних білетів, дають можливість оцінити рівень підготовки вступників, їхню здатність аналізувати фінансово-економічні процеси, працювати з фінансовою звітністю та нормативно-правовими актами, здійснювати фінансові розрахунки, обґрунтовувати управлінські рішення та використовувати сучасні підходи до аналізу й управління фінансовими ресурсами.

Кожний екзаменаційний білет містить тестові завдання та практичні задачі відповідно до змісту програми вступного іспиту.

II. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

II.1 Мета вступного іспиту

Мета: комплексна перевірка рівня теоретичної підготовки та практичних знань у сфері обліку, фінансів, оподаткування, бюджетної системи, фінансового аналізу й управління фінансовими ресурсами підприємства; розуміння принципів складання та аналізу фінансової звітності, організації фінансового й управлінського обліку, функціонування податкової та банківської систем, а також особливостей страхового та фондового ринку в Україні.

II.2 Задачі вступного іспиту

Завдання вступного іспиту – оцінити комплекс теоретичних знань і практичних навичок, отриманих вступником у процесі навчання, рівень розуміння принципів ведення фінансового та управлінського обліку, складання і аналізу фінансової звітності, організації оподаткування, формування та використання фінансових ресурсів підприємства, функціонування бюджетної, банківської та податкової системи, а також здатність аналізувати економічні процеси, застосовувати норми чинного законодавства України та використовувати набуті знання для вирішення професійних і практичних завдань.

Під час підготовки до вступного іспиту абітурієнти повинні:

II.2.1. Знати:

- сутність і закономірності функціонування фінансової системи держави; роль бюджету у соціально-економічному розвитку країни; принципи організації бюджетних відносин, бюджетного устрою та побудови бюджетної системи; зміст бюджетного процесу, його етапи та механізм формування і використання бюджетних ресурсів;

- структуру банківської системи України, функції Національного банку України та комерційних банків; сутність і види банківських операцій; засади грошово-кредитної політики НБУ, її інструменти та вплив на фінансові відносини й економіку держави; правові основи взаємодії НБУ та комерційних банків; сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи України;

- сутність, функції та значення податків у системі державного регулювання економіки; структуру податкової системи України та принципи її побудови; основні напрями податкової політики держави; права, обов'язки та відповідальність платників податків; систему органів податкового контролю, їх функції та повноваження; механізм справляння податків, зборів та обов'язкових платежів;

- економічну сутність страхування та його роль у системі фінансового захисту; принципи організації страхової діяльності та функціонування страхового ринку; види добровільного і обов'язкового страхування в Україні; механізм державного регулювання страхової діяльності; порядок визначення

страхової суми, страхової премії та страхового відшкодування за різними видами страхування;

- сутність фінансового та управлінського обліку, принципи складання фінансової звітності відповідно до НП(С)БО; методика обліку активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат і фінансових результатів; основи аналізу фінансового стану підприємства, ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ефективності діяльності підприємства;

- сутність фінансів підприємств, джерела формування фінансових ресурсів і капіталу підприємства; особливості організації грошових розрахунків, формування прибутку, управління грошовими потоками, необоротними та оборотними активами підприємства; принципи забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єктів господарювання.

II.2.2. Уміти:

- розкривати економічну сутність бюджету та бюджетних відносин; аналізувати структуру доходів і видатків бюджету; оцінювати напрями підвищення доходів бюджету та ефективність використання бюджетних коштів; визначати оптимальне співвідношення між доходною і видатковою частинами бюджету та обґрунтовувати напрями вдосконалення бюджетної політики держави;

- пояснювати структуру та принципи функціонування банківської системи України; характеризувати порядок створення, реєстрації та ліцензування діяльності комерційних банків; аналізувати особливості здійснення активних, пасивних, розрахункових та інших банківських операцій; оцінювати роль і функції Національного банку України; проводити аналіз кредитоспроможності позичальників та оцінювати ефективність банківської діяльності;

- аналізувати вплив податкової політики держави на економічні процеси та діяльність суб'єктів господарювання; визначати базу оподаткування та розраховувати податкові зобов'язання за загальнодержавними і місцевими податками та зборами; застосовувати норми податкового законодавства при вирішенні практичних завдань у сфері оподаткування;

- визначати роль страхування у системі фінансових відносин; розрізняти взаємне та комерційне страхування, добровільне та обов'язкове страхування, комерційне та соціальне страхування; обґрунтовувати вибір форм і методів страхового захисту залежно від умов страхових відносин; класифікувати види страхування за галузями та оцінювати особливості їх застосування;

- складати та аналізувати фінансову звітність підприємства; визначати фінансові результати діяльності підприємства; оцінювати ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість і рентабельність підприємства; застосовувати методи фінансового й управлінського обліку для прийняття управлінських рішень;

- аналізувати формування та використання фінансових ресурсів підприємства; оцінювати ефективність використання капіталу, необоротних та оборотних активів; здійснювати розрахунок показників прибутковості, оборотності та грошових потоків підприємства; обґрунтовувати напрями забезпечення фінансової стійкості та ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

II.2.3. Володіти навичками:

- застосування методів бюджетного планування, прогнозування, аналізу та контролю у сфері бюджетних відносин; розробки та оцінки показників Державного і місцевих бюджетів; прийняття та обґрунтування управлінських рішень щодо формування і використання бюджетних ресурсів;

- здійснення фінансових розрахунків з використанням простих і складних відсотків; аналізу діяльності комерційних банків та оцінки ефективності банківських операцій; визначення кредитоспроможності позичальників; аналізу взаємодії банківських і кредитно-фінансових установ у системі фінансових відносин;

- застосування норм податкового законодавства України при вирішенні практичних завдань; визначення податкових зобов'язань загальнодержавних та місцевих податків і зборів; аналізу змін податкової системи та оцінки їх впливу на діяльність суб'єктів господарювання; використання нормативно-правової бази для обґрунтування рішень у сфері оподаткування;

- роботи з нормативно-правовими актами, методичними матеріалами, фінансовою та статистичною звітністю у сфері страхування; аналізу фінансової діяльності страхових компаній та оцінки результатів страхової діяльності; проведення розрахунків страхових платежів і страхового відшкодування; формулювання висновків та обґрунтування напрямів підвищення ефективності страхової діяльності;

- складання, аналізу та інтерпретації фінансової звітності підприємств; застосування методів фінансового та управлінського обліку, фінансового аналізу й оцінки фінансового стану підприємства; використання сучасних підходів до аналізу ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності підприємства;

- аналізу формування та використання фінансових ресурсів підприємства; оцінки ефективності використання капіталу, грошових потоків, необоротних і оборотних активів; прийняття обґрунтованих рішень щодо забезпечення фінансової стійкості, прибутковості та розвитку підприємства.

III. СТИСЛИЙ ЗМІСТ РОЗДІЛІВ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

III.1 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЗА НП(С)БО

Тема 1. Загальні вимоги до фінансової звітності.

Мета фінансової звітності та її значення. Користувачі фінансової звітності. Склад фінансової звітності підприємства. Баланс (Звіт про фінансовий стан). Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до фінансової звітності. Порядок подання фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності: автономність, безперервність діяльності, періодичність, нарахування та відповідність доходів і витрат, повне висвітлення, послідовність, обачність, превалювання сутності над формою, єдиний грошовий вимірник. Якісні характеристики фінансової звітності: зрозумілість, доречність, достовірність і порівнянність інформації.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан).

Призначення балансу та його структура. Сутність і значення балансу. Мета складання балансу. Структура балансу та характеристика його розділів. Нормативне регулювання складання балансу. Актив балансу. Визначення та класифікація активів. Поняття активів підприємства. Визнання активів у бухгалтерському обліку. Класифікація активів. Поділ активів на необоротні та оборотні. Склад, оцінка та відображення в балансі необоротних активів. Основні засоби та нематеріальні активи. Незавершені капітальні інвестиції. Довгострокові фінансові інвестиції. Оцінка та відображення необоротних активів у балансі. Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів. Запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти. Поточні фінансові інвестиції. Оцінка та відображення оборотних активів у балансі. Склад та відображення в балансі статей власного капіталу. Статутний, додатковий, резервний капітал. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток). Відображення власного капіталу в балансі. Склад, класифікація та відображення в балансі зобов'язань. Поняття та класифікація зобов'язань. Довгострокові та поточні зобов'язання. Кредити банків, кредиторська заборгованість, забезпечення. Відображення зобов'язань у балансі.

Тема 3. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), його призначення та структура. Мета складання звіту та нормативне регулювання його подання. Визнання, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Доходи від операційної діяльності, фінансові та інші доходи. Витрати операційної діяльності, фінансові та інші витрати. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Формування фінансового результату до оподаткування та чистого фінансового результату.

Визначення економічних елементів операційних витрат. Матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація та інші операційні витрати.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів.

Звіт про рух грошових коштів, його призначення та структура. Мета складання Звіту про рух грошових коштів та нормативне регулювання його подання. Поняття грошових коштів та їх еквівалентів. Методи складання Звіту про рух грошових коштів: прямий і непрямий методи, їх характеристика та особливості застосування. Групування грошових потоків підприємства за видами діяльності. Рух грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Відображення надходжень і витрачання грошових коштів у Звіті про рух грошових коштів.

ІІІ.2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Сутність та види фінансового аналізу.

Сутність і значення фінансового аналізу в системі управління підприємством. Мета, завдання та інформаційне забезпечення фінансового аналізу. Роль фінансового аналізу в оцінці фінансового стану підприємства. Користувачі результатів фінансового аналізу. Види фінансового аналізу та їх класифікація. Внутрішній і зовнішній фінансовий аналіз. Попередній, поточний та перспективний фінансовий аналіз. Горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний та порівняльний аналіз. Значення різних видів фінансового аналізу для оцінки діяльності підприємства.

Тема 2. Аналіз активів підприємства.

Сутність та значення аналізу активів підприємства. Аналіз структури і динаміки активів підприємства. Оцінка змін у складі та структурі майна підприємства. Аналіз необоротних і оборотних активів у загальній структурі активів. Аналіз структури і динаміки необоротних активів підприємства. Аналіз основних засобів, нематеріальних активів та довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка змін вартості та питомої ваги необоротних активів. Аналіз структури і динаміки оборотних активів. Аналіз запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. Оцінка змін складу, структури та ефективності використання оборотних активів підприємства.

Тема 3. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.

Сутність та значення аналізу джерел формування капіталу підприємства. Аналіз структури і динаміки джерел фінансових ресурсів. Оцінка змін у складі та структурі власного і позикового капіталу підприємства. Аналіз структури і динаміки власного капіталу підприємства. Аналіз статутного, додаткового, резервного капіталу та нерозподіленого

прибутку. Оцінка змін обсягу та питомої ваги власного капіталу. Аналіз структури і динаміки зобов'язань. Аналіз довгострокових і поточних зобов'язань підприємства. Оцінка змін складу, структури та співвідношення власних і залучених джерел фінансування підприємства.

Тема 4. Аналіз ліквідності і платоспроможності.

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства, їх значення для оцінки фінансового стану підприємства. Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Показники ліквідності та їх економічна інтерпретація. Коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Методика розрахунку показників ліквідності та їх нормативні значення. Аналіз динаміки та оцінка показників ліквідності підприємства. Визначення рівня платоспроможності підприємства на основі показників ліквідності.

Тема 5. Аналіз фінансової стійкості.

Сутність фінансової стійкості підприємства та її значення для оцінки фінансового стану підприємства. Фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Абсолютні та відносні показники фінансової стійкості. Методика розрахунку та аналіз відносних показників фінансової стійкості. Коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт маневреності власного капіталу та їх економічна характеристика. Аналіз динаміки показників фінансової стійкості та оцінка рівня фінансової незалежності підприємства.

Тема 6. Аналіз фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.

Горизонтальний та вертикальний аналіз формування фінансових результатів. Оцінка динаміки доходів, витрат, валового, операційного та чистого прибутку. Методика розрахунку показників рентабельності. Рентабельність продажів за валовим і чистим прибутком. Показники рентабельності діяльності підприємства та їх економічна інтерпретація. Аналіз динаміки показників рентабельності та оцінка ефективності діяльності підприємства.

ІІІ.3 ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 1. Основи оподаткування суб'єктів господарювання в Україні.

Сутність податків та їх роль у формуванні доходів держави. Функції податків та їх значення в економічній системі держави. Елементи податку та принципи оподаткування. Загальнодержавні податки і збори та їх характеристика. Податок на прибуток підприємств, податок на додану

вартість, акцизний податок, податок на доходи фізичних осіб, екологічний податок, рентна плата та мито. Місцеві податки і збори та їх характеристика. Податок на майно, єдиний податок, туристичний збір та збір за місця для паркування транспортних засобів. Загальна та спрощена системи оподаткування, їх особливості та сфери застосування. Платники єдиного податку та групи платників спрощеної системи оподаткування. Переваги та недоліки загальної і спрощеної систем оподаткування для суб'єктів господарювання.

Тема 2. Платники податків, їх права і обов'язки.

Поняття платників податків та їх роль у податковій системі України. Види платників податків та їх характеристика. Юридичні та фізичні особи як платники податків. Резиденти і нерезиденти, їх особливості як суб'єктів оподаткування. Права платників податків та порядок їх реалізації. Право на отримання податкових консультацій, оскарження рішень контролюючих органів та збереження податкової таємниці. Обов'язки платників податків щодо ведення обліку, подання податкової звітності та сплати податків і зборів. Відповідальність платників податків за порушення законодавства.

Тема 3. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.

Сутність податку на доходи фізичних осіб та його значення у системі оподаткування України. Платники податку на доходи фізичних осіб та їх характеристика. Резиденти і нерезиденти як платники податку. Податкові агенти, їх права та обов'язки. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Доходи, що включаються до загального оподатковуваного доходу. Особливості визначення бази оподаткування та застосування податкової соціальної пільги. Сутність військового збору та його призначення. Платники військового збору. Об'єкти та база оподаткування військовим збором. Порядок нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб і військового збору.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Сутність загальнообов'язкового державного соціального страхування та його значення. Єдиний соціальний внесок як джерело формування коштів соціального страхування. Платники ЄСВ на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та їх характеристика. Роботодавці, фізичні особи – підприємці та самозайняті особи як платники ЄСВ. Об'єкти та база нарахування ЄСВ. Види виплат, на які нараховується ЄСВ. Розмір ставки ЄСВ та порядок його обчислення. Порядок нарахування, сплати та подання звітності з ЄСВ.

Тема 5. Екологічний податок.

Сутність та значення екологічного податку в системі оподаткування України. Роль екологічного податку у регулюванні природокористування та

охороні навколишнього середовища. Платники екологічного податку та їх характеристика. Об'єкт і база оподаткування екологічного податку. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скиди у водні об'єкти, розміщення відходів та утворення радіоактивних відходів як об'єкти оподаткування. Порядок обчислення та сплати екологічного податку.

Тема 6. Акцизний податок і мито.

Сутність акцизного податку та його значення у системі непрямого оподаткування. Платники акцизного податку та їх характеристика. Об'єкти та база оподаткування акцизним податком. Підакцизні товари та особливості їх оподаткування. Порядок обчислення та сплати акцизного податку. Сутність мита та його роль у державному регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. Види мита та їх характеристика. Платники мита та об'єкти оподаткування митом. Порядок нарахування та сплати мита при переміщенні товарів через митний кордон України.

Тема 7. Місцеві податки і збори.

Сутність місцевих податків і зборів та їх значення у формуванні доходів місцевих бюджетів. Склад місцевих податків та зборів в Україні. Податок на майно та єдиний податок як складові місцевих податків. Туристичний збір як місцевий збір. Платники, об'єкт та база оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Платники, об'єкт та база оподаткування транспортного податку та земельного податку. Особливості нарахування і сплати майнових податків. Платники, об'єкт та база оподаткування туристичного збору. Порядок встановлення, обчислення та сплати місцевих податків і зборів.

Тема 8. Податок на додану вартість.

Сутність податку на додану вартість та його значення у системі непрямого оподаткування. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. Об'єкт та база оподаткування податком на додану вартість. Операції з постачання товарів і послуг, ввезення та вивезення товарів як об'єкти оподаткування ПДВ. Порядок визначення бази оподаткування податком на додану вартість. Операції, які звільнені від оподаткування податком на додану вартість. Операції, що не є об'єктом оподаткування ПДВ. Податковий кредит та податкові зобов'язання з податку на додану вартість. Порядок обчислення та сплати ПДВ до бюджету.

Тема 9. Спрощена система оподаткування.

Сутність спрощеної системи оподаткування та її значення для суб'єктів малого підприємництва. Платники єдиного податку та групи платників спрощеної системи оподаткування. Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку першої, другої та третьої груп. Особливості визначення доходу платників єдиного податку. Об'єкт та база оподаткування

для платників єдиного податку четвертої групи. Особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Податкові (звітні) періоди для суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування. Порядок обчислення, сплати єдиного податку та подання податкової звітності.

Тема 10. Податок на прибуток підприємства.

Сутність податку на прибуток підприємств та його значення у системі оподаткування України. Платники податку на прибуток підприємств та їх характеристика. Юридичні особи – резиденти, нерезиденти та особливі платники податку на прибуток. Об'єкт та база оподаткування податком на прибуток підприємств. Фінансовий результат до оподаткування та порядок його коригування. Податкові різниці та їх вплив на визначення об'єкта оподаткування. Порядок обчислення, сплати та подання податкової звітності з податку на прибуток підприємств.

Тема 11. Відповідальність платників податків.

Сутність відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства. Види відповідальності платника податку: фінансова, адміністративна та кримінальна відповідальність. Підстави притягнення платників податків до відповідальності. Пеня, її сутність та порядок нарахування. Види штрафних санкцій за порушення податкового законодавства. Штрафи за неподання або несвоєчасне подання податкової звітності, порушення порядку сплати податків і зборів, заниження податкових зобов'язань. Порядок застосування штрафних санкцій та оскарження рішень контролюючих органів.

ІІІ.4 БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Державний бюджет України та його складові.

Сутність та призначення Державного бюджету України. Роль Державного бюджету у фінансовій системі держави. Функції Державного бюджету України та його значення для соціально-економічного розвитку країни. Бюджетний устрій та бюджетна система України. Складові частини Державного бюджету України. Доходи та видатки Державного бюджету. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Бюджетна класифікація та її значення. Джерела формування доходів бюджету та напрями використання бюджетних коштів. Дефіцит і профіцит бюджету, джерела фінансування бюджетного дефіциту.

Тема 2. Бюджетна політика держави: її складові та види.

Сутність бюджетної політики держави та її роль у соціально-економічному розвитку країни. Мета та завдання бюджетної політики. Основні складові бюджетної політики держави. Доходна та видаткова

політика бюджету. Політика міжбюджетних відносин та управління державним боргом. Види бюджетної політики та їх характеристика. Стимулююча і стримувальна бюджетна політика. Особливості реалізації бюджетної політики в Україні. Вплив бюджетної політики на формування та використання бюджетних ресурсів держави.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.

Сутність бюджетного дефіциту та профіциту бюджету, їх причини та економічне значення. Поняття збалансованості бюджету. Види бюджетного дефіциту та їх характеристика. Відкритий і прихований, структурний і циклічний дефіцит бюджету. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування дефіциту бюджету. Державні та місцеві запозичення, кошти від приватизації державного майна та інші джерела фінансування бюджету. Сутність державного боргу та причини його виникнення. Види державного боргу. Внутрішній і зовнішній державний борг, прямий та гарантований державою борг. Управління державним боргом та його вплив на фінансову систему держави.

Тема 4. Бюджетна система та засади її побудови.

Поняття бюджетної системи та її значення у фінансовій системі держави. Склад бюджетної системи України. Державний бюджет України та місцеві бюджети. Взаємозв'язок між ланками бюджетної системи. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика. Принцип єдності, збалансованості, самостійності, повноти, обґрунтованості, ефективності та результативності, субсидіарності, цільового використання бюджетних коштів, справедливості і неупередженості, публічності та прозорості. Роль принципів бюджетної системи у забезпеченні ефективного функціонування бюджетних відносин в Україні.

Тема 5. Система доходів бюджету.

Сутність та значення доходів бюджету у формуванні фінансових ресурсів держави. Склад та види доходів Державного бюджету України. Податкові, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом та офіційні трансферти. Характеристика основних джерел доходів Державного бюджету України. Склад та види доходів місцевих бюджетів. Власні та закріплені доходи місцевих бюджетів. Міжбюджетні трансферти та їх роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. Значення доходів бюджету для забезпечення виконання функцій держави та органів місцевого самоврядування.

Тема 6. Система видатків бюджету.

Сутність та значення видатків бюджету у забезпеченні функцій держави та органів місцевого самоврядування. Склад та види видатків Державного бюджету України. Поточні та капітальні видатки бюджету.

Видатки на державне управління, оборону, соціальний захист, освіту, охорону здоров'я та економічну діяльність. Склад та види видатків місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, житлово-комунальне господарство та місцеві програми розвитку. Розмежування видатків між державним та місцевими бюджетами. Бюджетна класифікація видатків та її значення.

Тема 7. Податкова система України.

Сутність податкової системи України та її значення у фінансовій системі держави. Складові елементи податкової системи України. Податки, збори, платники податків, об'єкти оподаткування та контролюючі органи як елементи податкової системи. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Завдання, цілі та основні принципи податкової політики в Україні. Принципи загальності оподаткування, рівності усіх платників перед законом, невідворотності відповідальності, презумпції правомірності рішень платника податку, фіскальної достатності, соціальної справедливості, економічності, нейтральності, стабільності, рівномірності та зручності сплати, єдиного підходу до встановлення податків і зборів. Роль податкової політики у забезпеченні економічного розвитку держави та формуванні доходів бюджету.

III.5 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО

Тема 1. Загальнотеоретичні основи фінансового обліку.

Сутність та завдання фінансового обліку, його роль у системі управління підприємством та інформаційному забезпеченні користувачів. Мета фінансового обліку відповідно до законодавства України та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Предмет та об'єкти фінансового обліку. Активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати та господарські процеси як об'єкти фінансового обліку. Метод фінансового обліку, його сутність та значення. Складові елементи методу фінансового обліку: документування господарських операцій, інвентаризація активів і зобов'язань, оцінювання та калькулювання, рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис, бухгалтерський баланс та фінансова звітність. Облікова політика підприємства, її сутність, принципи формування та значення для організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Тема 2. Облік грошових коштів.

Сутність грошових коштів та їх значення у діяльності підприємства. Організація обліку грошових коштів відповідно до законодавства України та нормативних документів Національного банку України. Облік готівки в касі підприємства. Документальне оформлення касових операцій. Порядок ведення касової книги та облік касових операцій. Ліміт залишку готівки в

касі та контроль за дотриманням касової дисципліни. Облік грошових коштів на рахунках у банках. Види банківських рахунків підприємства та порядок їх відкриття. Документальне оформлення операцій на поточних рахунках у банках. Облік безготівкових розрахунків та контроль за рухом грошових коштів на рахунках підприємства.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості.

Сутність дебіторської заборгованості та її класифікація. Визнання, оцінка та облік дебіторської заборгованості відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги. Документальне оформлення розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків з дебіторами та резерву сумнівних боргів. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами. Порядок видачі коштів під звіт та документальне оформлення авансових звітів. Облік розрахунків з підзвітними особами та контроль за своєчасністю повернення підзвітних сум.

Тема 4. Облік основних засобів і нематеріальних активів.

Сутність основних засобів і нематеріальних активів, їх класифікація та оцінка. Визнання основних засобів і нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Облік наявності та руху основних засобів. Документальне оформлення надходження, переміщення та вибуття основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів та їх характеристика. Облік амортизації основних засобів та відображення її в бухгалтерському обліку. Сутність та класифікація нематеріальних активів. Облік надходження, амортизації та вибуття нематеріальних активів. Документальне оформлення операцій з нематеріальними активами та їх відображення у фінансовій звітності.

Тема 5. Облік запасів.

Сутність запасів, їх класифікація та оцінка відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Методи оцінки запасів у разі їх надходження та вибуття. Первісна вартість запасів та методи оцінки вибуття запасів: ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, FIFO та ціни продажу. Облік виробничих запасів. Документальне оформлення надходження та вибуття виробничих запасів. Облік матеріалів, сировини, палива та інших виробничих запасів. Облік товарів та особливості їх оцінки. Документальне оформлення операцій з товарами та їх відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

Тема 6. Облік витрат виробництва та готової продукції.

Сутність витрат виробництва та їх класифікація. Визнання та оцінка витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського

обліку. Облік витрат виробництва та порядок їх групування за елементами і статтями калькуляції. Облік прямих і непрямих витрат виробництва. Калькулювання собівартості продукції та визначення виробничої собівартості. Сутність готової продукції та її оцінка. Облік випуску, надходження та вибуття готової продукції. Документальне оформлення операцій з готовою продукцією та її відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

Тема 7. Облік зобов'язань.

Сутність зобов'язань, їх класифікація та оцінка відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Визнання та відображення зобов'язань у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. Облік довгострокових кредитів банку та порядок їх документального оформлення. Облік короткострокових кредитів банків та відображення операцій з їх отримання і погашення. Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці. Нарахування заробітної плати, утримань із заробітної плати та облік розрахунків з працівниками підприємства.

Тема 8. Облік доходів, витрат і фінансових результатів.

Сутність доходів, витрат і фінансових результатів підприємства та порядок їх визнання відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Облік доходів за видами діяльності. Доходи від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Документальне оформлення та відображення доходів у бухгалтерському обліку. Облік витрат діяльності підприємства. Витрати операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Групування витрат за елементами та статтями калькуляції. Облік фінансових результатів діяльності підприємства. Порядок визначення прибутку або збитку та їх відображення у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

Тема 9. Облік власного капіталу.

Сутність власного капіталу підприємства, його склад та значення у діяльності підприємства. Визнання та відображення власного капіталу у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу. Формування статутного капіталу та облік розрахунків із засновниками підприємства. Облік резервного капіталу та порядок його формування і використання. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Порядок визначення та розподілу фінансових результатів діяльності підприємства. Відображення власного капіталу у фінансовій звітності підприємства.

III.6 УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Сутність управлінського обліку.

Сутність управлінського обліку, його мета та значення в системі управління підприємством. Роль управлінського обліку в інформаційному забезпеченні процесу прийняття управлінських рішень. Завдання управлінського обліку в системі менеджменту підприємства. Планування, контроль, аналіз та оцінка діяльності структурних підрозділів підприємства як функції управлінського обліку. Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами. Історична і прогнозна інформація, фінансова та управлінська інформація, їх характеристика та значення для управління підприємством.

Тема 2. Класифікація і аналіз поведінки витрат.

Сутність витрат та їх значення в системі управлінського обліку. Класифікація витрат для оцінки запасів і визначення фінансового результату. Витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати. Класифікація витрат для прийняття управлінських рішень. Змінні і постійні витрати, релевантні і нерелевантні витрати, дійсні, альтернативні та диференціальні витрати. Класифікація витрат для контролю діяльності підприємства. Контрольовані і неконтрольовані витрати. Аналіз поведінки витрат та його значення для управління підприємством. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні та умовно-постійні витрати, особливості їх зміни залежно від обсягів діяльності підприємства.

Тема 3. Системи калькулювання за методами повних і змінних витрат.

Сутність калькулювання витрат та його значення в системі управлінського обліку. Цілі калькулювання витрат і визначення собівартості продукції, робіт і послуг. Об'єкти калькулювання та види собівартості. Калькулювання собівартості за методом повних витрат, його сутність та порядок формування виробничої собівартості. Калькулювання собівартості за методом змінних витрат, його особливості та значення для прийняття управлінських рішень. Порівняльна характеристика методів повних і змінних витрат та їх використання в управлінні діяльністю підприємства.

Тема 4. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку (CVP-аналіз).

Сутність аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку та його значення в системі управлінського обліку. Мета CVP-аналізу та його використання для прийняття управлінських рішень. Поняття маржинального доходу та запасу фінансової міцності. Розрахунок точки беззбитковості в натуральних одиницях і вартісному вимірі для одного виду продукту (товару, роботи, послуги). Визначення мінімального обсягу реалізації для покриття

витрат підприємства. Розрахунок обсягу діяльності в натуральних одиницях і вартісному вимірі для отримання цільового прибутку для одного виду продукту (товару, роботи, послуги). Використання CVP-аналізу для планування прибутку та оцінки ефективності діяльності підприємства.

Тема 5. Бюджетування на підприємстві.

Сутність бюджетування та його значення в системі управлінського обліку і планування діяльності підприємства. Мета, завдання та принципи бюджетування. Види бюджетів та їх класифікація. Операційні та фінансові бюджети підприємства. Послідовність складання бюджетів та взаємозв'язок між окремими бюджетами. Зміст операційних і фінансових бюджетів та порядок їх складання. Бюджет продажу, бюджет виробництва, бюджет використання матеріалів і закупівель, бюджет руху грошових коштів. Значення бюджетування для контролю, координації та оцінки діяльності підприємства.

Тема 6. Облік витрат за центрами відповідальності.

Сутність обліку за центрами відповідальності та його значення в системі управлінського обліку. Поняття центрів відповідальності та їх роль у контролі й оцінці діяльності структурних підрозділів підприємства. Принципи організації обліку за центрами відповідальності. Види центрів відповідальності та їх характеристика. Центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій, їх функції та особливості діяльності. Оцінка результатів діяльності центрів відповідальності та використання інформації для прийняття управлінських рішень.

III.7 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Основи фінансів підприємств.

Сутність фінансів підприємств та їх роль у системі фінансових відносин держави. Функції та завдання фінансів підприємств у забезпеченні господарської діяльності підприємства. Організація фінансів підприємств та принципи їх функціонування. Сутність фінансових ресурсів (коштів) підприємств та джерела їх формування. Власні, залучені та позикові фінансові ресурси підприємства. Грошові фонди та фінансові ресурси підприємства, їх склад і призначення. Роль фінансових ресурсів у забезпеченні виробничої, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.

Тема 2. Грошовий оборот, грошові розрахунки підприємств.

Сутність грошового обороту підприємств та його значення у забезпеченні безперервності господарської діяльності. Система грошових розрахунків підприємства та її організація. Безготівкові та готівкові розрахунки підприємств, їх характеристика та значення. Порядок здійснення

готівкових розрахунків та дотримання касової дисципліни. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи. Розрахунки платіжними інструкціями та порядок їх проведення. Розрахунки платіжними вимогами та особливості їх використання. Документальне оформлення безготівкових розрахунків та контроль за рухом грошових коштів підприємства.

Тема 3. Грошові потоки підприємства.

Сутність грошових потоків підприємства та їх значення у фінансовій діяльності підприємства. Класифікація грошових потоків за видами діяльності, напрямом руху та способом визначення. Вхідні та вихідні, валові та чисті грошові потоки підприємства. Грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, форми їх розрахунку та напрями використання. Управління грошовими потоками підприємства та їх роль у забезпеченні платоспроможності і фінансової стійкості підприємства.

Тема 4. Формування та розподіл прибутку.

Сутність прибутку підприємства та його роль у забезпеченні ефективності діяльності підприємства. Економічний зміст та види прибутку підприємства. Валовий прибуток підприємства, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування та чистий фінансовий результат. Формування прибутку від операційної діяльності та фактори, що впливають на його величину. Доходи і витрати як основа формування фінансових результатів підприємства. Розподіл та використання прибутку підприємства. Значення прибутку для розвитку підприємства та формування власних фінансових ресурсів.

Тема 5. Необоротні активи підприємства.

Сутність необоротних активів підприємства та їх значення у забезпеченні господарської діяльності. Основні засоби підприємства, їх сутність, склад та характеристика. Класифікація основних засобів та оцінка їх вартості. Знос і амортизація основних засобів, їх економічний зміст та значення. Методи нарахування амортизації основних засобів. Нематеріальні активи підприємства: поняття, склад та класифікація. Оцінка та використання нематеріальних активів у діяльності підприємства. Амортизація нематеріальних активів та порядок її нарахування. Роль необоротних активів у формуванні майнового потенціалу підприємства.

Тема 6. Оборотні активи підприємств.

Сутність оборотних активів підприємства та їх значення у забезпеченні безперервності господарської діяльності. Класифікація оборотних активів підприємства. Запаси, дебіторська заборгованість та грошові кошти як складові оборотних активів. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства. Значення

оборотних активів у забезпеченні кругообігу коштів підприємства. Показники ефективності використання оборотних активів підприємства. Оборотність оборотних активів, коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства.

Тема 7. Капітал підприємства та його формування.

Сутність капіталу підприємства та його роль у фінансовій діяльності підприємства. Капітал як базова категорія фінансів підприємства. Власний та борговий капітал підприємства, їх характеристика та значення. Джерела формування капіталу підприємства та способи його залучення. Зареєстрований капітал, банківські кредити, корпоративні облігації, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та кредиторська заборгованість за розрахунками як джерела формування капіталу підприємства. Комерційний кредит як спосіб залучення позикового капіталу, його сутність та особливості використання у господарській діяльності підприємства. Оптимізація структури капіталу підприємства та її значення для забезпечення фінансової стійкості.

ІІІ.8 БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

Тема 1. Гроші та кредит у ринковій економіці.

Сутність грошей та їх роль у ринковій економіці. Функції грошей як міри вартості, засобу обігу, засобу платежу, засобу нагромадження та світових грошей. Формування пропозиції грошей та її регулювання в економіці. Грошова маса та її показники. Грошові агрегати та їх характеристика. Сутність інфляції, причини її виникнення та вплив на економіку держави. Види інфляції та їх характеристика. Сутність валютного курсу та його значення у міжнародних економічних відносинах. Види валютних курсів: офіційний, плаваючий та фіксований валютний курс. Сутність кредиту, його функції та роль у розвитку економіки. Принципи кредитування та значення кредиту у забезпеченні фінансових потреб суб'єктів господарювання і населення.

Тема 2. Структура банківської системи України. Національний банк України (НБУ) та комерційні банки.

Сутність та структура банківської системи України. Роль банківської системи у функціонуванні економіки держави. Національний банк України як центральний банк держави, його правовий статус, завдання та функції. Забезпечення стабільності грошової одиниці України як основна функція НБУ. Національний банк України як кредитор останньої інстанції для банків. Регулювання діяльності платіжних систем та систем розрахунків в Україні. Банківське регулювання та нагляд, їх значення для стабільності банківської

системи. Комерційні банки та їх роль у фінансовій системі держави. Класифікація банків України. Банки з державною участю, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом та системно важливі банки, їх характеристика та особливості діяльності.

Тема 3. Операції комерційних банків та результати їх діяльності.

Сутність та значення банківських операцій у діяльності комерційних банків. Основні банківські операції: кредитні, депозитні та розрахунково-касові операції, їх характеристика та значення. Операції банків з формування власного капіталу. Сутність, структура та порядок формування власного капіталу банків. Статутний капітал, резервний капітал та нерозподілений прибуток банку. Операції банків із залучення та запозичення коштів. Види вкладів: строкові вклади та вклади до запитання, їх характеристика та особливості використання. Доходи та витрати банку, їх склад і класифікація. Процентні та непроцентні доходи банку. Процентні та непроцентні витрати банку. Фінансовий результат діяльності банку та показники ефективності банківської діяльності.

Тема 4. Страхування.

Сутність страхування, його функції та принципи. Роль страхування у забезпеченні фінансового захисту юридичних і фізичних осіб. Класи страхування та їх характеристика. Страхування життя та страхування інше, ніж страхування життя, їх особливості та сфери застосування. Структура страхового ринку та його учасники. Страхові компанії, страховальники, страховики та посередники на страховому ринку. Страхова премія, страхова сума та страхове відшкодування, їх економічний зміст та порядок визначення. Умовна та безумовна страхова франшиза, їх сутність та особливості застосування у страхуванні.

Тема 5. Фондовий ринок.

Сутність фондового ринку та його роль у фінансовій системі держави. Структура та функції фондового ринку. Первинний і вторинний фондовий ринок, їх характеристика та значення. Цінні папери та їх класифікація. Пайові, боргові, іпотечні, деривативні та товаророзпорядчі цінні папери, їх характеристика та особливості обігу. Інфраструктура фондового ринку та її складові. Фондові біржі, депозитарії, клірингові установи та торговельні платформи, їх функції та роль у забезпеченні функціонування фондового ринку. Методи торгівлі цінними паперами та особливості здійснення біржових операцій на фондовому ринку.

IV. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗАВДАНЬ

IV.1 Склад завдань екзаменаційного білету

Структура екзаменаційного білету вступного іспиту за фахом для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальностями D1 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування») та D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування») включає 20 тестових завдань, серед яких 18 теоретичних тестових завдань та 2 практичні завдання (у формі практичних задач).

Тестові завдання спрямовані на перевірку рівня теоретичної підготовки вступників, знання основ фінансової звітності, фінансового аналізу, оподаткування, бюджетної системи, фінансового та управлінського обліку, фінансів підприємств, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також уміння застосовувати отримані знання під час розв'язання практичних завдань. Практичні завдання передбачають проведення фінансових, податкових та економічних розрахунків, аналіз фінансово-економічних показників, визначення результатів господарської діяльності підприємства, розрахунок податкових зобов'язань, прибутку, показників ефективності діяльності, а також застосування норм чинного законодавства України у сфері фінансів, обліку та оподаткування.

Пропоновані завдання потребують від вступників уміння логічно мислити, аналізувати економічні процеси, використовувати категоріальний апарат фінансово-економічних дисциплін, приймати обґрунтовані рішення та застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних ситуацій у сфері професійної діяльності.

Кожне тестове завдання містить три варіанти відповідей, серед яких лише одна відповідь є правильною. Кожна правильна відповідь оцінюється у 10 балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати вступник за результатами складання вступного іспиту, становить 200 балів. Мінімальна кількість балів для участі у конкурсному відборі визначається Правилами прийому до Донбаської державної машинобудівної академії на відповідний рік вступу.

IV.2 Критерії оцінки завдань екзаменаційного білету

Правильність виконання завдань вступного іспиту за фахом для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальностями D1 «Облік і оподаткування» (освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування») та D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування») перевіряється за всіма розділами, які включені до Програми вступного іспиту та забезпечують формування професійних компетентностей майбутніх

магістрів у сфері фінансів, банківської справи, страхування, обліку та оподаткування. Оцінювання виконання екзаменаційного завдання здійснюється за 200-бальною шкалою (таблиця 1).

Таблиця 1 – Структура бальної оцінки виконання екзаменаційного завдання вступного іспиту

№	Завдання	Оцінка одного вірного завдання, балів	Сума балів (рейтинг)
1	18 тестів (теоретичні)	10 балів	180 балів
2	2 тести (практичні)	10 балів	20 балів
Разом			200 балів

Результати вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів, де 100 балів є мінімальним позитивним результатом, а 200 балів – максимальним результатом вступного іспиту. Отримані вступником результати підтверджуються підписами членів фахової атестаційної комісії.

З метою забезпечення організації та проведення вступного випробування в умовах воєнного стану вступний іспит за фахом може проводитися із застосуванням дистанційних технологій навчання та інформаційно-комунікаційних платформ (на базі платформи Moodle DDMA).

Голова фахової
атестаційної комісії

Єлецьких С.Я., д.е.н., проф.

V. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (за розділами)

V.1 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЗА НП(С)БО

- 1 Долбнєва Д. В. Звітність підприємств: конспект лекцій. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 89 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Zvitnist-p-v-Konspekt-lektsiy.doc>
- 2 Зелікман В. Д., Сокольська Р. Б., Распопова Ю. О., Акімова Т. В. Звітність підприємства: навч. посібник. Дніпро: ННІ «ІПБТ» УДУНТ, 2022. 208 с. URL: <https://nmetau.edu.ua/file/zvitnist-2022.pdf>
- 3 Іванчук Н. В. Звітність підприємств: навч. посіб. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2021. 208 с. URL: <https://surl.lu/ksnsxe>
- 4 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
- 5 Подмешальська Ю. В. Основи фінансової звітності за НП(С)БО: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 121 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/20222>
- 6 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
- 7 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13>
- 8 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013. №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
- 9 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000. №39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
- 10 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013. №628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>
- 11 Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000р. №419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>
- 12 Сторожук Т. М., Дружинська Н. С. Звітність підприємства: навч. посіб. Ірпінь: Держ. податк. ун-т, 2024. 660 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/3491>

V.2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

- 1 Богданюк О. В. та ін. Фінансовий аналіз: навч. посіб. За ред. І. Д. Лазаришиної. Київ: НУБіП України, 2025. 199 с. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/handle/123456789/13430>
- 2 Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз: навч. посіб. [Електронне видання]. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 238 с. URL: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Dropa-Navchalnyy-posibnyk-2024.pdf>
- 3 Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність. Практикум. Вінниця: ВНТУ, 2008. 83 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2024/LANZ/Zyanko_2008_83.pdf
- 4 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
- 5 Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 302 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/b736f9aa-ca8a-4ba3-9c6a-01f808705468/content>
- 6 Магопєць О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доп. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 230 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/13973>
- 7 Нужна О. А. Фінансовий аналіз: електрон. посіб. Луцьк: ЛНТУ, 2022. URL: <https://surl.lu/lxroaj>
- 8 Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/11768>
- 9 Ситник Н. С., Ясіновська І. Ф. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2025. 300 с. URL: <https://surl.li/yssiiy>
- 10 Сокольська Р. Б., Зелікман В. Д., Акімова Т. В. та ін. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 151 с. URL: <https://surl.li/lrrmnb>
- 11 Стеценко С. П., Сорокіна Л. В., Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз та економічна діагностика: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2019. 160 с. URL: https://library.knuba.edu.ua/books/8_1_19.pdf
- 12 Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для практ. занять і самост. роботи. Полтава: ПДАУ, 2021. 99 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/10340>
- 13 Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. та ін. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2016. 368 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/items/4c1a42b7-715e-43fb-b063-3d2213304562>

V.3 ОПОДАТКУВАННЯ

- 1 Абрамова А. С. Податкова система: курс лекцій. Чернівці: ЧНУ ім. Юрія Федьковича, 2022. 148 с. URL: <https://surl.li/oposbi>
- 2 Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В. Основи обліку і оподаткування: підручник [Електронне видання]. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 565 с. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/handle/316497/48317>
- 3 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
- 4 Макурін А. А. Теорія оподаткування : навч. посіб. [Електронний ресурс]. Дніпро: НТУ «ДП», 2018. 75 с. URL: <http://nmu.org.ua>
- 5 Музика-Стефанчук О. А., Якимчук Н. Я., Ханова Р. Ф. та ін. Податкове планування та оптимізація оподаткування (податковий консалтинг): підручник. Київ: АртЕк, 2024. 304 с. URL: <https://surl.lu/pkzjud>
- 6 Остапенко Т. М., Кубецька О. М., Кононова І. В. та ін. Оподаткування суб'єктів підприємництва: навч. посіб. (у схемах). Дніпро: ДДУВС, 2022. 148 с. URL: <https://surl.li/fhlcfk>
- 7 Про затвердження Методики проведення перевірки достовірності, повноти нарахування та сплати податку на додану вартість: наказ Державної податкової служби України від 09.06.2023р. №446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0446912-23#Text>
- 8 Распопова Ю. О., Акімова Т. В. Оподаткування підприємств: навч. посіб. Дніпро: УДУНТ, 2025. 119 с. URL: <https://crust.ust.edu.ua/items/937e986e-a549-4f6b-81f5-0711cdf719de>
- 9 Самусевич Я. В., Височина А. В. Податкове планування та основи податкової оптимізації: навч. посіб. Суми: СумДУ, 2021. 344 с. URL: <https://surl.li/lfdrbt>

V.4 БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

- 1 Абрамова А. С. Податкова система: курс лекцій. Чернівці: ЧНУ ім. Юрія Федьковича, 2022. 148 с. URL: <https://surl.li/oposbi>
- 2 Бюджетна система: підручник. За ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с. URL: <https://api.dSPACE.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/ab4ac16d-0a17-4028-b698-956579cbbb94/content>
- 3 Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010. № 2456-VI (у редакції від 01.01.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
- 4 Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система: Навчальний посібник. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019.

- 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>
- 5 Іванов Ю. Б., Тищенко В. Ф., Найдено О. Є. та ін. Податкова система: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с. URL: <https://surl.li/mtakkc>
 - 6 Качула С. В. та ін. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с. URL: <https://surl.li/gczzqp>
 - 7 Кузь В. І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. URL: <https://surl.li/lwxpls>
 - 8 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
 - 9 Мазярчук В. М. та ін. Бюджетна система: тенденції розвитку. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с. URL: https://openup.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/Book_budget.pdf
 - 10 Податковий кодекс України : Закон України від 02.12. 2010. № 2755-VI (у редакції від 15.04.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
 - 11 Про бюджетну класифікацію: наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011. №11 (у редакції від 05.05.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>
 - 12 Станкус Т., Крот Ю. Місцеві податки і збори. Х.: Фактор, 2017. 80 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/29/2017-03-Miiscevii_podatkii_ii_zborii_DESPRO.pdf
 - 13 Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с. URL: https://chite.edu.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf
 - 14 Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Якимів А. І. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник. Львів.: «Новий Світ2000», 2019. 400 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/Byudzhetna-Systema-Praktykum.pdf

V.5 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО

- 1 Вакульчик О. М., Васильєва В. Г., Бабенко Л. В. Фінансовий облік І за НП(С)БО: навч. посіб. Дніпро: УМСФ, 2023. 243 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/6908>
- 2 Гордієнко Н. І. Фінансовий облік: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 288 с. URL: <https://surl.li/jwevho>
- 3 Іщенко Я. П., Подоляничук О. А., Коваль Н. І. Фінансовий облік ІІ: підручник. Видавництво ФОП «Кушнір Ю.В.», 2021. 396 с. URL:

- <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/29125.pdf>
- 4 Краєвський В. М., Колісник О. П., Гуріна Н. В. та ін. Фінансовий облік: навчальний посібник. Ірпінь: ДПУ, 2022. – 616 с. URL: https://drive.google.com/file/d/19C9s16_1lt6BbjEPe9EvqxTAB8jDAjVt/view
 - 5 Крисоватий А. І., Панасюк В. М., Мельничук І. В. Бухгалтерський облік та оподаткування: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 637 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/52000>
 - 6 Крупка Я. Д. та ін. Фінансовий облік: підручник. 3-тє вид., доповн. та переробл. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48101>
 - 7 Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Денчук П. Н. Фінансовий облік: підручник. 2-ге вид., доп. та перероб. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 482 с. URL: <https://surl.lt/nqmlfq>
 - 8 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
 - 9 Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
 - 10 План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
 - 11 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
 - 12 Романів Р. В., Денчук П. Н., Починок Н. В. Фінансовий облік: схеми документообороту, приклади, задачі, тести: навчальний посібник. 3-тє видання доп. і перероб. ЗУНУ, 2025. 221 с. URL: <https://surl.li/wiutkt>

V.6 УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

- 1 Власова О. Є. Управлінський облік: конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 180 с. URL: <https://surl.li/yaatel>
- 2 Задорожний З.-М. В. та ін. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: Університетська думка, 2023. 293 с. URL: <https://surl.li/jernbo>
- 3 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
- 4 Управлінський облік: навч. посіб. За ред. Ю. А. Маначинської. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 230 с. URL: <http://rps.chtei->

- knteu.cv.ua:8585/jspui/handle/123456789/1429
- 5 Фоміна О. В. та ін. Управлінський облік: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 592 с. DOI: <http://doi.org/10.31617/p.knute.2021-99>. URL: <https://ur.knute.edu.ua/handle/123456789/1911>
 - 6 Шевців Л. Ю. Управлінський облік: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2022. 642 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/SHevtsiv-Upravlinck-oblik-.pdf>
 - 7 Цал-Цалко Ю. С., Мороз Ю. Ю., Цегельник Н. І. Управлінський облік. Підручник. Житомир: ПП «Рута», 2015. 632 с. URL: <https://surl.li/dxrlzl>
 - 8 Вдовічен А.А., Маначинська Ю.А. та ін. Управлінський облік: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 230 с. URL: https://chite.edu.ua/ua/content/download/nayka/monography/upr_oblik_2023.pdf
 - 9 Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Електронні дані. Івано-Франківськ, 2018. 380 с. URL: <https://surl.li/dnmwtx>
 - 10 Задорожний З.-М. В., Муравський В. В., Семанюк В. З., Омецінська І. Я. Управлінський облік: навч. посіб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/6788bddc-e4ab-407e-8164-7b88b7d71291/content>
 - 11 Шевців Л.Ю. Стратегічний управлінський облік і аналіз: навч.посіб. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС. 2025 504 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/STRATENICHNYY-OBLIK_NaSayt-1_compressed.pdf

V.7 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

- 1 Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с. URL: https://digpub.chite.edu.ua/books/fin/Berdinec_Finsnsy_pidpriemstv.pdf
- 2 Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с. URL: <http://dcmaup.com.ua/assets/files/finansii-pidpriemstv-2018.pdf>
- 3 Куцук П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
- 4 Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с. URL: <https://surl.lu/wntadf>
- 5 Марусяк Н. Л. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 180 с. URL:

<https://surl.li/ukreem>

- 6 Нікола С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/305de8a1-949a-446b-a7e0-ad4de34a5762/content>
- 7 Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL: <https://surli.cc/eyerpf>
- 8 Сокурєнко В. В. та ін. Фінанси підприємств: підручник. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с. URL: https://digpub.chite.edu.ua/books/fin/Finansy_pidpryiemstv_Sokurenko.pdf
- 9 Ставерська Т. О. та ін. Фінанси підприємства: підручник. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2024. 906 с. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/56234>
- 10 Фінанси підприємств: навч. посібник. За ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с. URL: <https://surli.cc/fgktmg>
- 11 Фінанси підприємства: Підручник. За ред. Т. О. Ставерської, А. В. Непрана. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi85/0065211.pdf>
- 12 Юрчишена Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2023. 252 с. URL: <https://r2.donnu.edu.ua/handle/123456789/3041>

V.8 БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

- 1 Аберніхіна І. Г., Божанова О. В., Мушнікова С. А. Страхові послуги: навч. посіб. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2023. 242 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strahovi_poslugi_repozitariy.pdf
- 2 Арутюнян С. С., Добриніна Л.В. Фінансовий ринок: навч. посібник. К: Гуляєва В.М., 2018. 484 с. URL: <http://dcmaup.com.ua/assets/files/finansovij-rinok.pdf>
- 3 Ваніна Н. М., Грищенко О. В. Ринок цінних паперів. Практикум: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 144 с. URL: http://elibrary.collegesnau.com/wp-content/uploads/2017/02/Rinok_cinnih_paperv_Vanina-1.pdf
- 4 Вахович І. М., Вахновська Н. А., Дорош В. Ю. та ін. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: навч. посіб. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. 384 с. URL: <https://utek.uz.ua/wp-content/uploads/2025/04/POSIBNYK-FBS-2024-1.pdf>
- 5 Вахович І.М., Вахновська Н.А., Дорош В.Ю., Іщук Л.І., Коробчук Т.І., Кузьмак О.М., Ніколаєва А.М., Пиріг С.О., Поліщук В.Г., Чиж Н.М. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: навчальний посібник. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. 384 с. URL: <https://utek.uz.ua/wp-content/uploads/2025/04/POSIBNYK-FBS-2024-1.pdf>

- content/uploads/2025/04/POSIBNYK-FBS-2024-1.pdf
- 6 Гладчук О. М., Марич М. Г., Марич А. В., Федішин М. П. Банківські операції і технології: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 254 с. URL: <https://surl.li/sosjyc>
 - 7 Дергалюк М. О. Фондовий ринок: практикум: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 99 с. URL: https://www.fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Fondovyi_rynok_Praktykum2023.pdf
 - 8 Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування: навчальний посібник. Суми: СДУ, 2020. 350 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aa03582d-0bf3-44a1-b446-03fb7b15f3a0/content>
 - 9 Колодізев О. М., Рац О. М., Киркач С. М., Азізова К. М. Банківська справа [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с. URL: <https://surli.cc/phkzxn>
 - 10 Крупка М., Андрущак Є., Пайтра Н. та ін. Банківська система: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/Bank_Syst_PIDRUCH_Krupka_Andrushchak_Paitra_2023.pdf
 - 11 Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси: навч. посіб. (за Програмою предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра). Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2023. 345 с. URL: <https://surl.li/ghxhwy>
 - 12 Мельник С. І., Шевченко Н. В., Висоцька І. Б. Банківська система : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с. URL: <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/6428/1/-2023.pdf>
 - 13 Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування: навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/80338856-01e5-4c63-bab1-57c0afa921f1/content>
 - 14 Метеленко Н. Г., Сіліна І. В., Дятлова Ю. В. та ін. Страхування: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 243 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/25338/3/0060934.pdf>
 - 15 Нікіфоров П. О., Гладчук О. М., Марич М. Г., Федішин М. П. Банківська система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 224 с. URL: <https://surl.lt/xihtws>
 - 16 Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12. 2000. №2121-III: станом на 25.03.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
 - 17 Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999. №679-XIV: станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679->

14#Text

- 18 Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006. № 3480-IV станом на 23.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/print1491296480899025#Text>
- 19 Про страхування: Закон України від 18.11.2021. № 1909-IX станом на 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
- 20 Проць Н. В. Фондовий ринок: конспект лекцій. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2025. 213 с. URL: <https://surl.li/rlvudn>
- 21 Рамський А. Ю., Жукова Ю. М., Обушний С. М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с. URL: <https://surl.li/fpvjto>
- 22 Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д. В. Страхування: навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 512 с. URL: <https://surli.cc/ihaljl>
- 23 Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2022. 206 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1978_71887184.pdf
- 24 Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39294/1/O_Sosnovska_NP_Strahovanie_2021_FITU.pdf
- 25 Стечишин Т. Б., Луців Б. Л. Банківська справа: навчальний посібник. [2-ге вид. випр. і доповн.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Bankivska-sprava-.Stechyshyn-T.B.-2019-rik.pdf
- 26 Стешенко О. Д. Біржова справа та фондовий ринок: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2025. 66 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/28570>
- 27 Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навч. посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с. URL: <https://surli.cc/ldojct>
- 28 Трусова Н. В., Чкан І. О., Кондрацька Н. М. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т.К., 2025. 243 с. URL: <https://elar.tsatu.edu.ua/items/bc54574b-79d7-4bc5-9f75-21d7df86e33c>
- 29 Ушакова О. А. Банківські операції: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2021. 226 с. URL: <https://surl.li/ptqmcf>

*Додаток 1***УЗАГАЛЬНЕНА СТРУКТУРА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ**

Найменування розділу	Питома вага розділу, %
1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО	8-12
2. Фінансовий аналіз	8-12
3. Оподаткування	8-12
4. Бюджетна та податкова система	8-12
5. Фінансовий облік за НП(С)БО	13-17
6. Управлінський облік	13-17
7. Фінанси підприємств	13-17
8. Банківська справа, страхування та фондовий ринок	13-17

Додаток 2

Перелік питань для підготовки до вступного іспиту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК 6, НРК 7 за спеціальностями:

D1 Облік і оподаткування

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Питання звичайної складності

1. Основний комплексний документ бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства.
2. Користувачі фінансової звітності підприємства та мета її формування.
3. Баланс підприємства та його складові: актив і пасив.
4. Необоротні активи підприємства та їхні види.
5. Грошові кошти підприємства у складі активів балансу.
6. Статутний капітал як складова власного капіталу підприємства.
7. Кредиторська заборгованість як зобов'язання підприємства.
8. Звіт про фінансові результати та його інформаційне значення.
9. Формування прибутку підприємства внаслідок перевищення доходів над витратами.
10. Звіт про рух грошових коштів та його характеристика.
11. Рентабельність виробництва як відносний показник ефективності діяльності підприємства.
12. Виручка від реалізації товарів, робіт і послуг.
13. Розрахунок чистого прибутку підприємства.
14. Прогноз як припущення майбутнього розвитку подій та явищ.
15. Зовнішній фінансовий аналіз підприємства.
16. Аналіз структури та змін майна підприємства за балансом.
17. Характеристика необоротних активів підприємства та строк їх використання.
18. Коефіцієнт поточної ліквідності та оцінка платоспроможності підприємства.
19. Коефіцієнт абсолютної ліквідності та його економічний зміст.
20. Коефіцієнт автономії та фінансова незалежність підприємства.
21. Вертикальний аналіз фінансових результатів підприємства.
22. Рентабельність продажів за чистим прибутком та її визначення.
23. Товари, що оподатковуються акцизним податком в Україні.
24. Податки як обов'язкові платежі до бюджету.
25. Товари, що не оподатковуються акцизним податком.
26. Індивідуальний податковий номер фізичної особи та його призначення.
27. Податок на додану вартість та його ставка в Україні.
28. Податковий агент та його обов'язки щодо утримання ПДФО.

29. Спрощена система оподаткування та єдиний податок.
30. Пеня як фінансова санкція за порушення строків сплати податків.
31. Місцеві податки і збори та напрями їх зарахування.
32. Поняття дефолту держави.
33. Податок як обов'язкове відрахування до бюджету.
34. Державний борг та його сутність.
35. Прийняття Державного бюджету України Верховною Радою України.
36. Податок як індивідуальний безоплатний платіж до бюджету.
37. Державний бюджет України як централізований фонд грошових коштів.
38. Бюджетний дефіцит та причини його виникнення.
39. Доходи місцевих бюджетів України та місцеві податки і збори.
40. Податкова система України та її складові.
41. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
42. Предмет фінансового обліку та його об'єкти.
43. План рахунків бухгалтерського обліку та його призначення.
44. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства.
45. Облік касових операцій та рахунок 30 «Каса».
46. Власний капітал і зобов'язання у пасиві балансу підприємства.
47. Первинні документи як основа бухгалтерського обліку.
48. Поточні зобов'язання підприємства та їх види.
49. Баланс як форма фінансової звітності підприємства.
50. Амортизація основних засобів та її економічний зміст.
51. Облік розрахунків з постачальниками та рахунок 63.
52. Принцип безперервності бухгалтерського обліку.
53. Подвійний запис як елемент методу бухгалтерського обліку.
54. Управлінський облік та його призначення на підприємстві.
55. Мета управлінського обліку в системі управління підприємством.
56. Самостійний вибір методів і принципів управлінського обліку.
57. Предмет управлінського обліку та його складові.
58. Функція витрат та вплив фактора часу на її побудову.
59. Постійні обов'язкові витрати підприємства.
60. Нормативні витрати на одиницю продукції.
61. Виробнича собівартість продукції та її склад.
62. Облік виробничих витрат підприємства.
63. Точка беззбитковості та її економічний зміст.
64. Бюджет у системі управлінського обліку.
65. Центри відповідальності та центри прибутку.
66. Собівартість продукції підприємства.
67. Прибуток як перевищення доходів над витратами.
68. Оренда та її сутність.
69. Контрольний пакет акцій акціонерного товариства.
70. Грошові кошти підприємства та їх види.
71. Формування збитку підприємства.

72. Основна мета діяльності комерційного підприємства.
73. Фінанси підприємства та їх роль у господарській діяльності.
74. Фінансові ресурси підприємства та їх склад.
75. Безготівкові розрахунки між підприємствами.
76. Платіжна інструкція та порядок її використання.
77. Вхідний грошовий потік підприємства.
78. Чистий фінансовий результат підприємства після оподаткування.
79. Основні засоби підприємства як необоротні активи.
80. Амортизація основних засобів та перенесення їх вартості на витрати.
81. Оборотні активи підприємства та їх склад.
82. Фінансовий цикл підприємства та його визначення.
83. Власний капітал підприємства та джерела його формування.
84. Депозит як форма зберігання коштів у банку.
85. Законодавче регулювання банківської діяльності в Україні.
86. Банківська картка та її реквізити.
87. Національний банк України та його функції.
88. Депозитні операції банків та види вкладів.
89. Валютний курс та його економічний зміст.
90. Особисте страхування та його об'єкти.
91. Страхування домашнього майна громадян.
92. Пенсія як гарантована щомісячна виплата.
93. Страхування як система фінансового захисту.
94. Безумовна страхова франшиза та її застосування.
95. Страхування життя та його особливості.
96. Акція як цінний папір акціонерного товариства.
97. Первинний ринок цінних паперів.
98. Фондова біржа та операції з цінними паперами.
99. Фондовий ринок та його функції у фінансовій системі держави.
100. Боргові цінні папери та їх види.

Питання підвищеної складності

101. Сума податку визначається у відсотках від заробітної плати робітника. Сума податку складається з податку на доходи фізичних осіб та військового збору (практична задача).
102. Прибуток підприємства визначається як різниця між загальним доходом підприємства та його витратами. Витрати підприємства складаються з постійних витрат та змінних (практична задача).
103. Загальна сума, яку сплатить банк своїм клієнтам після закінчення строкових депозитних договорів на кінець року, визначається як сума процентів за депозитом та загальною сумою депозиту. Процент за депозитом визначається як встановлений відсоток від суми депозиту (практична задача).
104. Кредитний портфель банку складається з кредитів, наданих юридичним особам, та кредитів, наданих фізичним особам. Щоб визначити суму кредитів, наданих фізичним особам, необхідно від загальної суми кредитного

портфеля відняти суму кредитів, наданих юридичним особам. При цьому сума кредитів юридичним особам визначається як відсоток (частка) від загальної суми кредитного портфеля банку (практична задача).

105. Сума непрямого збитку визначається як відсоток від прямого збитку. А загальна сума збитків – це сума прямого та непрямого збитків (практична задача).

106. Річна сума амортизації основного засобу за прямолінійним методом визначається як різниця між первісною та ліквідаційною вартістю, поділена на строк корисного використання об'єкта (практична задача).

107. Залишок грошових коштів у касі на кінець дня визначається як сума залишку коштів на початок дня та надходжень до каси за мінусом виданих з каси коштів (практична задача).

Додаток 3

Зразок екзаменаційного білету

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

В.о. ректора ДДМА

Р. С. Томашевський

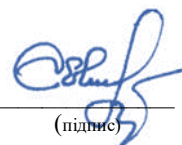
«___» _____ 2026 р.

Ступінь _____ Магістр _____
 Спеціальності D1 Облік і оподаткування, D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок _____
 Освітньо-професійні програми «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування» _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. Основною формою фінансової звітності, що відображає фінансовий стан підприємства на певну дату, є:
 1. Баланс
 2. Кошторис
 3. Накладна
2. Фінансова звітність підприємства використовується для:
 1. Прийняття економічних та управлінських рішень
 2. Проведення рекламної діяльності
 3. Визначення виробничого плану
3. Який показник характеризує ефективність діяльності підприємства та визначається у відсотках?
 1. Рентабельність
 2. Собівартість
 3. Валовий дохід
4. Грошові надходження підприємства від реалізації продукції, товарів або послуг називаються:
 1. Виручкою від реалізації
 2. Прибутком
 3. Власним капіталом
5. До підакцизних товарів в Україні належать:
 1. Тютюнові вироби
 2. Канцелярські товари
 3. Молочна продукція
6. Податки – це:
 1. Добровільні внески населення
 2. Обов'язкові платежі до бюджету
 3. Кредити держави
7. Офіційне визнання державою неможливості виконувати свої боргові зобов'язання:
 1. Дефолт
 2. Інфляція
 3. Девальвація
8. Обов'язковий платіж, що сплачується юридичними та фізичними особами до бюджету:
 1. Податок
 2. Дотація
 3. Дивіденд
9. Основним законодавчим актом у сфері бухгалтерського обліку є:
 1. Бюджетний кодекс України
 2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
 3. Закон України «Про банки і банківську діяльність»
10. До об'єктів фінансового обліку належать:
 1. Активи, зобов'язання та господарські операції
 2. Лише грошові кошти
 3. Лише прибуток підприємства
11. Управлінський облік забезпечує:
 1. Інформацію для внутрішніх користувачів
 2. Складання митної декларації
 3. Формування державного бюджету
12. Головним завданням управлінського обліку є:
 1. Формування інформації для управління діяльністю підприємства
 2. Визначення ставок податків
 3. Розрахунок державного боргу
13. Прибуток підприємства утворюється у випадку:
 1. Перевищення доходів над витратами
 2. Перевищення витрат над доходами
 3. Збільшення кредиторської заборгованості
14. Оренда – це:
 1. Тимчасове користування майном за певну плату
 2. Безоплатне користування майном
 3. Продаж майна у розстрочку
15. Частка акцій, що забезпечує контроль над діяльністю акціонерного товариства, називається:
 1. Контрольним пакетом акцій
 2. Емісією цінних паперів
 3. Резервним капіталом
16. Грошові кошти, розміщені клієнтом у банку на визначених умовах, це:
 1. Депозит
 2. Кредит
 3. Прибуток
17. Страхування, об'єктом якого є життя та здоров'я людини, називається:
 1. Особистим страхуванням
 2. Майновим страхуванням
 3. Соціальним страхуванням
18. Ринок, на якому здійснюється перше розміщення цінних паперів, це:
 1. Первинний ринок цінних паперів
 2. Валютний ринок
 3. Вторинний ринок цінних паперів
19. У лютому 2026 року працівнику підприємства було нараховано 18400 грн заробітної плати. Податок на доходи фізичних осіб становить 18%, військовий збір – 5%. Визначте суму податків, утриманих із заробітної плати працівника.
 1. 4232 грн.
 2. 3312 грн.
 3. 2760 грн.
20. Загальний дохід підприємства у 2025 році становив 620 тис. грн. Постійні витрати склали 210 тис. грн., а змінні витрати – 170 тис. грн. Визначте суму прибутку підприємства.
 1. 240 тис. грн.
 2. 410 тис. грн.
 3. 1000 тис. грн.

Голова фахової атестаційної комісії

(підпис)

Слепських С.Я.
 (ініціали та прізвище)